

10 Μαΐου 2023

Μεσοπεντηκοστή (Ζάχαρου Ζαχαρίας Ἀρχιμανδρίτης)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Ἀναδαυλίζοντας τὴν δίψα γιὰ τὸ Φῶς τοῦ Παρακλήτου

«Ἐγὼ τῷ διψῶντι δώσω ἐκ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος τῆς ζωῆς δωρεάν»[1]

Κατὰ τὴ Μεγάλη Τεσσαρακοστὴ γεύομαστε σὲ κάποιο βαθμὸ τῆ νέκρωση τοῦ Χριστοῦ. Στὴ μέση αὐτῆς τῆς περιόδου, ἡ Ἐκκλησία ἔχει θεσπίσει τὴν προσκύνηση

τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ὥστε νὰ τονώσει τὴν ἔμπνευση καὶ νὰ μᾶς ἐνισχύσει στὸν ἀγῶνα νὰ προεπρεπίσουμε τὶς ψυχές μας, γιὰ νὰ εἰσέλθουμε στὴ ζωοποιὸ παρουσία τοῦ ἀναστάντος Κυρίου. Μᾶς ὑπενθυμίζει ὅτι διὰ Σταυροῦ ἡ χαρὰ καὶ ἡ Ἀνάσταση εἰσῆλθαν στὸν κόσμο.

Στὴ μέση τῆς περιόδου τοῦ Πεντηκοσταρίου, ἐορτάζουμε τὴ Μεσοπεντηκοστή, ποὺ ἀναδαυλίζει τὴ δίψα γιὰ τὸ Φῶς τοῦ Παρακλήτου καὶ, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο, μᾶς ἐνισχύει νὰ προσκαρτερήσουμε μὲ προσευχὴ καὶ ὀλοένα αὐξανόμενο πόθο, «ἕως οὐ ἐνδυθῶμεν δύναμιν ἐξ ὕψους»[2]. Ἡ Μεσοπεντηκοστή ἀποτελεῖ τὸ προοίμιο τῆς ἐορτῆς τῆς Πεντηκοστῆς, ὅταν ὁ Κύριος θὰ χορτάσει τὴν πείνα τῆς ψυχῆς μας, «ἐν τῷ ὀφθῆναι ἡμῖν τὴν δόξαν Αὐτοῦ»[3].

Ὁ Θεός μας εἶναι Θεὸς Παράκλητος. Ὁ Θεὸς Πατὴρ εἶναι «ὁ Πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν καὶ Θεὸς πάσης παρακλήσεως»[4], ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Χριστός, εἶναι ὁ πρῶτος Παράκλητος, ὁ Ὅποιος στέλνει στὸν κόσμο τὸν ἄλλο Παράκλητο, τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο[5]. Δηλαδή, ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν, Πατὴρ, Υἱὸς καὶ Ἅγιο Πνεῦμα εἶναι Θεὸς ἐλέους, Θεὸς παρακλήσεως, Θεὸς παρηγοριᾶς. Πῶς ὅμως νὰ φθάσει αὐτὴ ἡ παρηγοριὰ στὸν ἄνθρωπο; Πῶς νὰ φθάσει ἡ δύναμη τοῦ Θεοῦ στὸν πηλό; Τὴν ἀπάντηση μᾶς τὴν ἔχει δώσει ἤδη ὁ προφήτης Δαυὶδ: «Καρδίαν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ Θεὸς οὐκ ἐξουθενώσει»[6]. Ὁ Θεός μας δηλαδή ἔχει μία ἀδυναμία. Κάμπτεται πάνω ἀπὸ τὴν πονεμένη καρδιὰ ποὺ κράζει πρὸς Αὐτόν. Εἶναι Θεὸς ἐλέους καὶ γι' αὐτὸ πολὺ εὐκόλα γίνεται οἰκεῖος μὲ τοὺς πιστοὺς ποὺ φέρουν πληγὴ στὰ στήθη τους, διψασμένο πνεῦμα καὶ ἀναζητοῦν τὴ δική Του ἄφθαρτη παρηγοριὰ καὶ παράκληση.

Μικρὸ μὲν πράγμα ἡ ἀνθρώπινη καρδιά, ἀλλὰ ὀλόκληρος ὁ κόσμος δὲν μπορεῖ νὰ τὴ γεμίσει. Ἡ καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ὁ θρόνος τοῦ Βασιλέως τοῦ Μεγάλου, ὁ τόπος ὅπου ἡ αἰώνια ἡμέρα διαυγάζει καὶ Φωσφόρος ἀνέσπερος ἀνατέλλει[7]. Ὅταν χαράξει ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου στὴν καρδιά, τότε ὁ «ὄντως ἄνθρωπος» ἀρχίζει καινούργια ζωὴ, «ἐξέρχεται ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ ἕως ἐσπέρας»[8].

Ὅλες οἱ Γραφές, ἀπὸ τὴν Παλαιὰ Διαθήκη ὡς καὶ τὴν Ἀποκάλυψη, κάνουν λόγο γιὰ τὸ ὕδωρ τῆς ζωῆς τῆς αἰωνίου, γιὰ τὴ δίψα τῆς ψυχῆς γιὰ τὸν Θεό, ἡ ὁποία κατασβῆνει μόνο μὲ τὴ δωρεὰ Του. Ὁ παλαιὸς Ἰσραὴλ γνώριζε νὰ ἀνάγει τὴ δίψα του ἀπὸ τὸ βιοτικὸ στὸ πνευματικὸ ἐπίπεδο. Τὴ φυσικὴ δίψα του στὴν ἔρημο τὴ μετέτρεπε σὲ δίψα τῆς ψυχῆς «πρὸς τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα»[9]. Οἱ ἐπαγγελίες τοῦ Ἰσραὴλ ἀναφέρονταν στὴν ἐποχὴ, ποὺ ὁ ἐκλεκτὸς λαὸς «μετ' εὐφροσύνης» θὰ ἀντλοῦσε ὕδωρ «ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ σωτηρίου»[10]. Ὁ Κύριος ὑποσχέθηκε τὸ μεσσιανικὸ νερό, δηλαδή τὴν εὐδαιμονία μέσα στὴν εὐλογημένη καὶ ὑπεράγαθη Βασιλεία Του, μὲ τοὺς λόγους: «Ἐὰν τὶς διψᾷ, ἐρχέσθω πρὸς με καὶ πινέτω»[11]. Ἡ συμπλήρωση τῶν ἐπαγγελιῶν εἶναι ὁ ἴδιος, τὸ Ἄρνιον, ποὺ «ποιμαίνει» τοὺς

ἐκλεκτούς Του «καὶ ὁδηγήσει αὐτοὺς ἐπὶ ζωῆς πηγᾶς ὑδάτων, καὶ ἐξαλείψει ὁ Θεὸς πᾶν δάκρυον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν»[12].

Τὸ τροπάριο τῆς Μεσοπεντηκοστῆς ἀποδίδει πολὺ ὁμορφα τὸ νόημα αὐτῆς τῆς περιόδου. Ἐκφράζει τέλεια τὸν πόνο καὶ τὸν πόθο τῆς ψυχῆς, ποὺ ἂν καὶ βάλλεται πανταχόθεν ἀπὸ τὴν ἀκηδία ποὺ πολεμάει τὰ τέκνα τοῦ αἰῶνος τούτου, ὡστόσο, στρέφεται μὲ ὅλη τὴν ἔφεσή της πρὸς τὸν Κύριο, ἐκζητώντας τὴν κραταιὰ βοήθειά Του, καὶ τὸ μόνο ποὺ ἐπιθυμεῖ εἶναι ἡ δωρεὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὥστε ἐπαξίως νὰ ὑμνεῖ τὸν Κύριο.

«Μεσοῦσης τῆς ἑορτῆς, διψῶσάν μου τὴν ψυχὴν, εὐσεβείας πότισον νάματα· ὅτι πᾶσι, Σωτήρ, ἐβόησας· Ὁ διψῶν ἐρχέσθω πρὸς με καὶ πινέτω. Ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς, Χριστὲ ὁ Θεός, δόξα σοι»[13].

Ὁ Χριστιανισμὸς δὲν εἶναι κάτι τὸ οὐδέτερο. Ἐπαγγέλεται τίποτε λιγότερο ἀπὸ τὴν ἔνωση τοῦ χοϊκοῦ καὶ πεπερασμένου ἀνθρώπου μὲ τὸν ἄπειρο Θεό. Πολὺ θὰ ὠφελούμασταν, ἂν κάναμε δική μας, προσωπικὴ προσευχὴ λόγους σὰν τοὺς παραπάνω ἢ ἂν, ὡς προετοιμασία γιὰ νὰ ἐορτάσουμε τὴν Πεντηκοστὴ θεοπρεπῶς, διαβάζαμε καθημερινὰ ἀργὰ καὶ προσεκτικὰ τὸν Ἄμωμο[14], ἀφήνοντας τὰ νοήματά του νὰ διαπεράσουν τὸ εἶναι μας. Ὁ Ψαλμὸς αὐτὸς ἐκφράζει καὶ καλλιιεργεῖ τὴν ἀκόρεστη δίψα τοῦ ἀνθρώπου γιὰ τὴν ἔνωσή του μὲ τὸν Ἅγιο τῶν Ἁγίων, καθὼς βάζει σὲ λόγια τὴν ἐξομολόγησι τῆς ψυχῆς ποὺ ποθεῖ «ἀναλῦσαι καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι»[15]· τῆς ψυχῆς ποὺ ποθεῖ νὰ μεταβεῖ ἀπὸ «τῶν λυπηροτέρων ἐπὶ τὰ χρηστότερα καὶ θυμηδέστερα»[16], ἀπὸ αὐτὴ τὴν παροδικὴ καὶ μάταιη ζωὴ, στὴν αἰώνια καὶ πλούσια ζωὴ τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

Γιὰ νὰ παραμένει ἡ προσδοκία γιὰ τὸ χάρισμα τῆς Πεντηκοστῆς σταθερὴ καὶ αὐξανόμενη, πρέπει ὁ ἄνθρωπος νὰ φέρει συνεχῶς στὸν νοῦ του τὸν ἐρχομὸ τοῦ Κυρίου καὶ νὰ τὸν ἀναμένει. Πρέπει νὰ μὴν ἀποκάμνει στὴν προσευχὴ νὰ καταξιωθεῖ «σταθῆναι ἔμπροσθεν τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου»[17]. Οἱ πρῶτοι Χριστιανοὶ εἶχαν μεγάλη ἔμπνευση, διότι προσδοκοῦσαν τὴν παρουσία τοῦ Κυρίου καὶ ὁ ἐρχομὸς Του ἦταν γι' αὐτοὺς ἐπικείμενος ἀνὰ πᾶσα στιγμή. Γι' αὐτὸ καὶ προσεύχονταν: «Ἐλθέτω χάρις καὶ παρελθέτω ὁ κόσμος οὗτος»[18]. Ἦξεραν ὅτι ἡ χάρις τοῦ Ἀναστάντος Χριστοῦ εἶναι ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Καὶ εἶχαν τέτοιο πόθο γιὰ τὸν ἐρχομὸ της, ποὺ τελείωναν τὴν προσευχὴ τους λέγοντας, «μαρὰν ἀθά», «ἔρχου, Κύριε». Δὲν περίμεναν παθητικά, μὲ ἀδράνεια, ἀλλὰ τὸν καλοῦσαν νὰ ἔλθει ταχέως. Καὶ ὄχι μόνο τὸν καλοῦσαν, ἀλλὰ «ἔσπευδον πρὸς τὴν ἡμέραν τοῦ Θεοῦ»[19], ἔτρεχαν πρὸς τὸν Κύριο, ἐπισπεύδοντες τὴν παρουσία Του. Ἡ προσμονὴ τους γιὰ τὸν ἐρχομὸ τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἦταν τόσο δυνατὴ, ποὺ ἐπισκίαζε τὰ πάντα καὶ τοὺς ἐνέδυε μὲ τὴν τόλμη νὰ ὁδηγοῦνται μὲ θάρρος ἀκόμη καὶ στὸ μαρτύριο. Μὲ τὰ αἵματα αὐτῶν τῶν Μαρτύρων καὶ τὰ δάκρυα τῶν Ὁσίων, χάρις

στὶς προσευχὲς καὶ τὶς μεσιτεῖες τους, στερεώθηκε καὶ διατηρήθηκε ἡ πίστις πάνω στὴ γῆ.

Ἄς προετοιμαστοῦμε νὰ προσεγγίσουμε τὴ μεγάλη καὶ τελευταῖα ἑορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς μὲ τὴν πίστιν, ὅτι καὶ ἐμᾶς ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς δὲν θὰ μᾶς λησμονήσει, ἀλλὰ θὰ μᾶς ἐπισκεφθεῖ. Καὶ σὲ ἐμᾶς θὰ ἐξαποστείλει τὰ δόματα τῆς ἀγαθότητάς Του. Ὅπως λέει ὁ ἴδιος στὸ Εὐαγγέλιό Του: «Εἰ οὖν ὑμεῖς, ὑπάρχοντες πονηροί, οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσω μᾶλλον ὁ Πατὴρ ὁ ἐξ οὐρανοῦ δώσει Πνεῦμα ἀγαθὸν τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν»[20], ὥστε νὰ τοὺς ὀδηγήσει «ἐν γῆ εὐθεία». Μὲ τὴν ὑπόσχεση τοῦ Κυρίου καὶ τὸν ἄψευστο λόγο Του ὡς «ἄγκυραν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ τὲ καὶ βεβαίαν»[21], ἅς παραδοθοῦμε στὸν συσσεισμὸ τῆς ἐνέργειας τοῦ Πνεύματός Του καὶ ἅς ἀποτινάξουμε ἀπὸ ἐπάνω μας τὰ λέπια τῆς ἁμαρτίας καὶ τὴ φθορὰ τοῦ θανάτου, ὥστε μὲ ὅλη μας τὴν καρδιὰ στραμμένη πρὸς τὸν Κύριο νὰ δεχθοῦμε καὶ ἐμεῖς τὸ «φλογίζον καὶ ὑετίζον» χάρισμα τοῦ Μεγάλου Θεοῦ μας, τὸ ὁποῖο θὰ μᾶς μεταβιβάσει ἀπὸ τὰ ἐφήμερα καὶ ἀπατηλὰ στὰ αἰώνια καὶ ἀληθινά. Τότε θὰ γνωρίσουμε, ὅτι εἴμαστε παιδιὰ τοῦ Οὐρανοῦ Πατρός. Καὶ γιὰ ἐμᾶς ἔχει ἐτοιμάσει μεγάλη κληρονομιά, τὴ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν. Σὲ ἐμᾶς ἡ ἐπαγγελία[22], τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. «Ἀμήν».

Παραπομπές:

Ἄποκ. 21,6.

Βλ. Λούκ. 24,49.

Βλ. Ψάλμ. 16,15.

Β΄ Κόρ. 1,3.

Ἰωάν. 14,16-17.

Ψάλμ. 50,19

Βλ. Β΄ Πέτρ. 1,19.

Βλ. Ψάλμ. 103,23.

Ψάλμ. 41,3.

Ἦσ.12,3.

Ἰωάν. 7,37.

Ἄποκ. 7,17.

Ἀπολυτίκιον Μεσοπεντηκοστῆς.

Ψάλμ. 118.

Φιλιπ. 1,23.

Ἐσπερινὸς Δευτέρας Ἁγίου Πνεύματος, ε' Εὐχὴ γονυκλισίας.

Βλ. Λούκ. 21,36.

Οἱ Ἀποστολικοὶ Πατέρες, Διδαχὴ, Ἔκδ. οἶκος Ἀστήρ, Ἄλ. καὶ Ε. Παπαδημητρίου, Ἀθῆναι 1953, πάρ. 10, στίχος 6, σ. 18.

Βλ. Β' Πέτρ. 3,12.

Λούκ. 11,13.

Ἐβρ. 6,19.

Βλ. Πράξ. 2,39.

Πηγή: agiazoni.gr